

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਖੋਸਲਾ ਅਤੇ ਸੋਨੀ ਜੇ. ਜੇ.

ਦਯਾ ਰਾਮ, ਅਤੇ ਹੋਰ., — ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲੈਟਸ

ਬਨਾਮ

ਗੁਰਤੇਗ ਸਿੰਘ, ਨਾਬਾਲਗ, ਅਤੇ ਹੋਰ., - ਬਚਾਅ ਪੱਖ- ਜਵਾਬਦੇਹ.

26 ਮਈ 1953

1950 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 183

ਕਸਟਮ (ਪੰਜਾਬ)—ਦਾ ਸਰੋਤ—ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਦੱਸਿਆ—ਗੋਦ ਲੈਣਾ—^ ਰੂਪੜ ਤਹਿਸੀਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਜਾਟ—ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ, ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ, ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਕਬਾਇਲੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਵੀ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਸਟਮ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਰਿਵਾਜ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ, ਮੋਦੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ cas6s ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਰੀਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਸਟਮ ਸੈੱਟਅੱਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਰੂਪੜ ਤਹਿਸੀਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਲਗਭਗ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ, ਮਿਤੀ 15 ਦਸੰਬਰ, 1949 ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਬੀ. ਐਲ. ਮਲਹੋਤਰਾ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਰੂਪੜ, ਮਿਤੀ 12 ਮਾਰਚ 1949, ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ? ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡਣਾ।

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਡੀਐਨ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ.

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਇਸ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਰੂਪੜ ਤਹਿਸੀਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੂਹੜਾ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਰਤੇਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਕਸਟਮ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਦੂਸਰੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਟੇਕ ਚੰਦ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏ

ਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਦਯਾ ਰਾਮ, ਨਿਆਇਕ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖੀ ਆਦਿ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਵੀ

ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਗੁਰਤੇ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ, ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਵਾਈਟਹੈੱਡ ਦੇ ਹੋਰ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ----- ਇਸ ਕਬੀਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨੂੰ ਛਾਂਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਪੜ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ 9 ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੇਸ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਿਵਾਜ ਕਬਾਇਲੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਵੀ ਹੈ, ਪਰ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਵਰਗੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਰੈਟੀਗਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਵਾਜ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨਾਲੋਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰੋਤ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਸੰਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਲਗਭਗ ਵਿਆਪਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰੀਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਘਟਨਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਕਬੀਲਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਰੀਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਰਿਵਾਜ ਆਮ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤ ਨੂੰ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸ੍ਰੀ ਜਸਟਿਸ ਮਹਾਜਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੌਰੰਗ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ (1) ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਗਭਗ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਰੀਤ

(1) 1947 PLR 370.

ਦਇਆ ਰਾਮ, ਰੂਪੜ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੇ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ - ਇੱਕ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੁਰਤੇਗ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਦੇ ਐੱਸ. ਕਾਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਾਬਾਲਗ, ਅਤੇ ਵੀ. ਸਰਦਾਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1), ਵੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ -----ਕਾਪੀ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ . D. 18. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰੂਪੜ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਮਾਮਲਾ ਸੂਬਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ (2) ਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੰਸ਼ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ Exhs ਹਨ. D. 7, D. 9 ਅਤੇ D. 17 ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, Exhs। D. 10, D. 20 ਅਤੇ D. 22. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੌਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੂਪੜ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ * ਇਹਨਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੱਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀ ਭਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨੌਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀ ਸਭ ਭਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਭਾਰ * ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੂਪੜ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਰੀਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮੈਂ ਹਾਂ, ਸਾਹਮਣੇ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਮਾਂਦਰੂ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਸੋਨੀ, ਜੇ.

ਸੋਨੀ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ